

УДК 745.52

РІДКІСНІ ТЕХНІКИ І ЗАГАДКОВІ «ЛАБІРИНТИ» УКРАЇНСЬКОЇ МАЙСТРИНИ ЯРОСЛАВИ ТКАЧУК

БАБІНА Юліана,
Державний педагогічний університет ім. Іона Крянге,
Кишинів, Молдова
iulianababin1987@yandex.ru

У даній роботі автор аналізує художні пошуки майстрині зі Львова, Ярослави Ткачук, яка застосовує рідкісні техніки і використовує інноваційні методики ткацтва – "плетє гобелени з металу". У витоках цих гобеленів – звичайно багата культура, сакральна символіка, національні мотиви і народні традиції України. Проте особливим резонансом відгукнулася виставка художниці під назвою «Лабіринт», що пройшла у львівській галереї сучасного сакрального мистецтва «Іконарт» у 2018 році. Ця несподівана виставка здивувала своєю винятковістю, неординарністю, адже всі свої роботи авторка зашифрувала у сучасні QR-коди, що являють собою невід'ємні актуальні цифрові елементи сучасного світу.

Ключові слова: інновації, сакральне мистецтво, GR-коди, «лабіринти», техніки, ткацтво, народні традиції.

«Та найголовніше для мене... творити історії маленькі і великі».

Ярослава Ткачук

ВСТУП

Ярослава Ткачук – більше двох десятків років відома як професійний художник в галузі текстилю, за цей час майстринею було проведено близько 20 персональних виставок в Україні та за кордоном.

Ярослава – українська майстриня, котра реалізує колоритні і цікаві ткані картини, не обмежуючись традиційними прийомами ткацтва, а й застосовує авторські рідкісні техніки, що заслуговують особливої уваги. Це використання клеєного волокна, дерева, засушених рослин, це синтез ткацтва і металу. Застосовуючи в творчому процесі сучасні інноваційні методики, Я.Ткачук унікальністю своїх гобеленів швидко набула популярності в різноманітних колах і навіть за межами України. У витоках гобеленів майстрині – звичайно віддзеркалена багата рідна культура і національні традиції України, але всі вони відображені в своїй авторській інтерпретації, з своєю чарівністю і неперевершеним шармом. Колорит цих робіт завжди дуже спокійний і графічний – присутні різні відтінки натурального коричневого, колір сухої

трави, бірюзові і ніжно-аметистові природні відтінки, золотисто-охристі тони, що створюють відчуття вселенської гармонії, душевного тепла й затишку.

Твір «У саду» (рис. 1,а), зі слів майстрині, є «про жінку, про її красу, про силу і слабкість водночас, про любов... напевно кожен матиме свій асоціативний ряд в продовження» образу й намірних думок.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

У львівській галереї сучасного сакрального мистецтва «Іконарт» в 2018 році була відкрита виставка художниці Ярослави Ткачук під загадковою назвою «Лабіринт». Ця виставка з-поміж попередніх експозицій здивувала всіх своєю винятковістю, адже всі свої роботи авторка зашифрувала у **QR-коди**. На одній стіні галереї висіли намальовані авторкою **QR-коди**. Для глядачів це було спочатку певною несподіванкою, але, взявши в руки смартфон, ці коди можна було відсканувати і вже з телефону відвідувач виставки потрапляв на певні роботи художниці, її Інстаграм або сторінку в мережі Фейсбук.

Галерея Iconart, що у Львові в Україні, заснована ще у 2009 році і спеціалізується на сучасній інтерпретації професійними художниками духовної тематики в актуальному культурному контексті. Iconart – це єдина галерея сучасного сакрального мистецтва в Україні, яка зосереджується, в першу чергу, на духовному і релігійному вимірах сучасного мистецтва.

Ось що говорить про свої загадкові творіння (лабіринти і коди) сама художниця. «Хотілося чимось здивувати глядача. І ось QR-коди, по-моєму, стали саме тією особливістю. Крім того, вони не займають багато місця. Якби я хотіла виставити всі ці роботи, які закодовані тут, то для них просто б фізично тут не вистачило місця».

За словами художниці, «лабіринт давно вийшов за межі міфічних або історичних споруд, позначивши цілі розділи сучасної науки. Таким **лабіринтом** і є **QR-коди**, які направляють відвідувачів виставки в блукання в мережі». На виставці були представлені і три роботи художниці (Рис. 1, г,д,е), котрі теж були тісно переплетені з тематикою усєї виставки. Важливо відзначити те, що кожна робота в цьому ансамблі є заплутаним лабіринтом. На цих картинах можна побачити лабіринти з мікросхем, карти міста Львів ще 1937 року і схеми руху громадського транспорту Львова.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Після детального аналізу творчості львів'янки, ми виявили наступні особливості. Тканина у реалізованих полотнах завжди прозора, об'ємна, м'яка, варіативна, фактурна і легка. Майстриня досконало моделює свій текстиль (текстильні полотна), наче «ліпить» його. У художній роботі, Ярослава використовує ряд кольорових металів: латунь, мідь, срібло, котрі завчасно прореагували в реактивах. Внаслідок цього авторка робіт отримує цікавий матеріал для створення своїх гобеленових картин з акцентами у вигляді металевих вставок і ключових елементів композиції. Саме ці методи допомогли створити художниці і сприяли становленню свого власного неповторного почерку трактування і оригінального виконання задуму творів.

Проаналізуємо полотно «Простір» (рис. 1,ж) – це метафоричне творіння, сповнене філософського змісту і життєвого досвіду. Поняття простору уявляє собою необмежену протяжність у всіх вимірах і напрямках,

відсутність будь-яких обмежень та перешкод. Це свого роду є справжня безмежна свобода. Майстриня стверджує, що «велич простору навколо нас непомітна і буденна, але непереборне бажання зазирнути за обрій спонукає, надихає, окрилює. Тісний зв'язок простору і часу, минулого і теперішнього все це краєвиди нашого життя».

Рис. 1. Твори Я. Ткачук: а - «У саду», 2020; б - з циклу «Мамаєві сни», Галерея «LvivArt», 2010; в - текстильні об'єкти, Галерея «LvivArt», 2010; г, д, е - із серії «Лабіринт», Галерея сучасного сакрального мистецтва Iconart, Львів, 2018; є - «Плітки», 85x125 см, gobelen; ж - Gobelen «Простір»; з - твір з використанням дерева і металу.

Наступний знаковий для професійної художниці твір, котрий ми виділимо серед інших, це полотно «Плітки». Це достатньо рання робота авторки, та насамперед, відзначимо, що саме з цього gobелену розпочались художні стосунки талановитої майстрині з металом. Gobelen в металевій рамі виконаний на бавовняній основі, з льону, бавовни, та металевих (мідних) частин. Полотно, створене ще під час навчання в Академії мистецтв, що у Львові. Тканий gobelen в симбіозі із міддю був швидко реалізований і одразу

представлений на виставці міжнародного ковальського фестивалю в Івано-Франківську потім в Києві, у Львові, а згодом і в Іспанії.

ВИСНОВКИ

У своїх роботах майстриня частіше зображує жінок, птахів, тварин і природу, історичних персонажів і героїв, традиційні канонічні образи і особливо трепетну увагу приділяє – до сакральних і національних мотивів. Основна характеристика творів – синтез ткацтва і металу. Одна із найнесподіваніших виставок майстрині по праву є «Лабіринт», де авторка зашифрувала свої творіння у сучасні QR-коди, що являють собою невід'ємні актуальні елементи світового цифрового простору.

ЛИТЕРАТУРА

1. Бабина Ю. И. Металл в ткачестве – как параметр инноваций украинской художницы Ярославы Ткачук. Новый уровень образования: монография/ Одесса: Куприенко СВ, 2018 – с. 138-149.
2. Львівська майстриня плете гобелени із металу. В „Zik”. URL: https://zik.ua/news/2017/04/19/lvivska_maystrynya_plete_gobeleny_iz_metalu_1082027 (дата звернення: 11.03.18.)
3. Українка створює картини без краплі фарби. *Вісті Придніпров'я*. URL: <https://vesti.dp.ua/ukrayinka-stvoryuye-kartini-bez-krapli-farbi/> (дата звернення: 31.03.18.)
4. Павел Паламарчук, Львовская художница зашифровала свои работы В QR-коды. Газета: №28-29, (2018). Львов, 16 февраля 2018. URL: <https://day.kyiv.ua/ru/article/pochta-dnya/na-vystavku-so-smartfonom>. (дата звернення: 16.03.21.)
5. URL: <http://artmasterskaja.ru/redkie-texniki-yaroslavy-tkachuk/> (дата звернення: 11.03.18.)
6. Сайт майстрині. – URL: <https://www.facebook.com>. (дата звернення: 16.03.21.)

BABINA Yu.

RARE TECHNIQUES AND MYSTERIOUSLY "Labyrinths" BY UKRAINIAN MASTER YAROSLAVA TKACHUK

In this paper, the author analyzes the artistic search of a talented craftswoman from Lviv, Yaroslava Tkachuk, who uses rare techniques and uses innovative methods of weaving – "weaves tapestries from metal." The origins of these tapestries are usually rich in culture, sacred symbols, national motifs and folk traditions of Ukraine. However, the exhibition of the artist called "Labyrinth", which took place in the Lviv gallery of contemporary sacred art "Ikonart" in 2018, had a special resonance. This unexpected exhibition surprised with its uniqueness, extraordinariness, because the author encrypted all her works into modern QR-codes, which are integral relevant elements of the modern world.

Key words: innovations, sacred art, QR-codes, "labyrinths", techniques, weaving, folk traditions.